

NO ESPERAR QUE HI HAGI EL MORT

SALVADOR ILLA ROCA

El divendres 1-8-86 vaig assistir al sopar-col·loqui que es va celebrar a Platja d'Aro organitzat pel club liberal Solarium '86 i que tenia com a ponent el conseller de Turisme, Comerç i Consum, Sr. Joaquim Molins. El Sr. Conseller va ser preguntat amb certa insistència sobre els focs que per aquells dies assolaven les comarques gironines. Només vaig saber trobar en la seva resposta, molt retòrica, dos arguments: (1) és difícil evitar que es cremin els boscos i (2) l'exèrcit de l'Estat Espanyol, al que es va demanar col·laboració perquè d'ençà de les nevades de l'hivern passat es preveia la possibilitat d'una catàstrofe d'aquestes característiques, no va voler col·laborar, tot i que el ministre d'aquest departament és el socialista català Sr. Narcís Serra. Quan el conseller va haver donat la seva resposta, va ser replicat pel seu interlocutor d'aquesta manera: "Vostès esperen que hi hagi el mort, i llavors l'enterren".

Aquest estiu ha estat realment catastròfic per als boscos catalans. De seguir així, a l'any 2.000, per a anar al desert, no caldrà que ens moguem de casa. No sóc tècnic ni en temes forestals ni en medi ambient, però els especialistes en aquestes matèries coincideixen tots a dir que els incendis forestals contribueixen a un preocupant procés de desertització de la terra que ens cal parar a tota costa. El problema dels incendis forestals és, doncs, molt greu. Sembla que tothom, els governants també, s'han adonat de la gravetat del problema. Però no hi posen sol·lució. Arribat aquest punt, se'ns fa inevitable preguntar-nos: ¿per què no hi posen sol·lució? Són dues les possibles respostes: (1) perquè no poden (2) perquè no volen. Ens cal ara, doncs, esbrinar quina d'aquestes dues és la causa per la qual no posen remei a tan greu problema.

El paisatge d'un bosc cremat, és del tot desolador. Aquest estiu, però, n'hem pogut veure molts, massa, a Catalunya. Foto Arxiu Roquerols.

Un terratrèmol és un fenomen natural imprevisible: no es pot saber mai amb exactitud quan es produirà. El màxim que es pot saber, si més no per experiència històrica, és els llocs on poden produir-s'hi terratrèmols. En conseqüència, els governants d'aquests llocs, si són diligents, l'única cosa que poden fer és recomanar certes mesures per tal de disminuir el rigor de la catàstrofe cas que aquesta arribi (per exemple, poden prohibir la construcció de grata-cels o, en tot cas, exigir alguns requisits tècnics per a aquesta mena d'edificis) i tenir preparats plans especials d'actuació per tal d'actuar amb rapidesa i eficàcia si aquesta es produeix. Dit en poques paraules, l'única cosa que poden fer és "estar preparats" per si arribés el terratrèmol. Anàlogament succeeix amb els volcans (tot i que la ciència sembla poder preveure cada vegada més i millor les erupcions volcàniques) o les inundacions. En totes aquestes catàstrofes, quan es produeixen, no es pot acusar els governants de no haver-les evitat: encara que vulguin, no les poden evitar. Ara bé, un bosc no s'encen sol. Un incendi forestal es pot evitar. De fet, mai hi havia hagut tants incendis forestals com hi ha ara. La

degradació de la natura i del medi ambient, fenomen del que els incendis forestals en són només un episodi, encara que important, són una de les contrapartides del progrés que ha experimentat la nostra societat. Però, en tot cas, es poden evitar. És difícil, certament, i tenia tota la raó el conseller Sr. Molins quan ho deia. Però ningú ha dit que sigui fàcil, i tampoc és impossible.

Si els incendis forestals es poden evitar i els governants no els eviten és, doncs, perquè no els volen evitar. Afayem-nos, però a matitzar aquesta afirmació abans que algú se'ns escandalitzi. El banyista que veu com el seu amic que no sap nadar s'ofega i que no el salva no vol evitar que el seu amic s'ofegui. Tampoc ho vol evitar aquell banyista que veient-ho, es pensa que el qui s'ofega sap nadar i està bromejant. Cap dels dos el salva. Per tant, cap dels dos no vol evitar que s'ofegui. Però el primer no ho vol evitar perquè és un pocavergonya i un criminal, mentre que el segon no ho vol evitar perquè no sap que s'està ofegant. És aquest segon sentit que dic que

els governants de Catalunya, com la majoria de governants d'altres països, no volen evitar els incendis forestals: no els volen evitar perquè no són conscients de la gravetat que suposen. Algú no estarà d'acord amb aquesta afirmació i és per això que vull recolzar-la amb alguna dada objectiva. Avui en dia els diners que es dediquen a quelcom són un eficaç termòmetre per a saber la importància i atenció que se li concedeix. Doncs bé, el pressupost dedicat a la lluita contra el foc a Catalunya és més o menys igual al pressupost del F.C. Barcelona. Es dediquen, sens dubte, pocs diners a un greu problema. ¿Per què? Doncs perquè aquest "greu problema" no és vist com a tant greu. És a dir, no hi ha una adequada conscienciació de la gravetat que suposen els incendis forestals. Però no només els governants no en són conscients, sinó que la majoria de la gent tampoc n'és conscient. Els incendis forestals fa ja alguns estius que són notícia i que ocupen les portades de revistes i diaris. Però no passen d'aquí, de ser notícia d'estiu que mereix comentaris d'esglai però que ben aviat s'oblida. Els governants s'han limitat fins ara, amb el consentiment de la majoria de la població, a "esperar que hi hagi el mort, per llavors enterrar-lo.

He remarcat la gravetat d'un problema que aquest estiu ha assotat amb significativa virulència la nostra terra: els incendis forestals. He intentat fer veure que és una catàstrofe natural que, a diferència dels terratrèmols, les erupcions volcàniques o les inundacions, es pot evitar. I he afirmat que no s'evita perquè els governants, amb el consentiment tàcit de la majoria de la població, no el volen evitar degut a que no són encara conscients de la gravetat que comporta aquesta tragèdia. Però em manca ara dir com evitar aquests incendis forestals. Ja he dit abans que no sóc especialista ni en temes